

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

571Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΟΚΕ (ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΜΙΓΩΣ ΔΙΑ ΖΩΗΣ), 13.7.2022 - 14.7.2022

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Φορολόγηση των διασυνοριακών τηλεργαζομένων και των εργοδοτών τους»

(γνωμοδότηση πρωτοβουλίας)

(2022/C 443/02)

Εισηγητής: ο κ. **Krister ANDERSSON**

Απόφαση της συνόδου ολομέλειας	20.1.2022
Νομική βάση	Άρθρο 52 παράγραφος 2 του Εσωτερικού Κανονισμού Γνωμοδότηση πρωτοβουλίας
Αρμόδιο τμήμα	Οικονομική και Νομισματική Ένωση, οικονομική και κοινωνική συνοχή
Υιοθετήθηκε από το τμήμα	1.7.2022
Υιοθετήθηκε από την ολομέλεια	13.7.2022
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	571
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας (υπέρ/κατά/αποχές)	195/0/2

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) αναγνωρίζει τις ιδιαίτερες προκλήσεις που θέτει η αύξηση της διασυνοριακής τηλεργασίας για τα ισχύοντα διεθνή φορολογικά συστήματα. Αυτό αφορά ειδικότερα τη φορολόγηση των μισθών και τη φορολόγηση των κερδών των επιχειρήσεων.

1.2. Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ) ότι ένας διασυνοριακός τηλεργαζόμενος μπορεί να έρθει αντιμέτωπος με διπλή φορολόγηση του εισοδήματός του, η οποία οδηγεί σε χρονοβόρες και δαπανηρές διαφορές μεταξύ εργαζομένων και φορολογικών αρχών των κρατών μελών. Ανάλογα με τη φορολογική μεταχείριση του ξένου εισοδήματος σε μια χώρα, ένας εργαζόμενος μπορεί επίσης να υποχρεούται να υποβάλλει δύο χωριστές φορολογικές δηλώσεις, πιθανώς σε διαφορετικούς χρόνους λόγω των διαφορών μεταξύ των προθεσμιών υποβολής φορολογικών δηλώσεων στα κράτη μέλη. Η υποχρέωση συμμόρφωσης αποτελεί εμπόδιο για μια αποτελεσματική ενιαία αγορά. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αποδίδουν τη δέουσα προσοχή στα εμπόδια κατά την υπογραφή διμερών φορολογικών συμφωνιών.

1.3. Όσον αφορά τη φορολόγηση των κερδών των επιχειρήσεων, οι διεθνείς τηλεργαζόμενοι διατρέχουν ενδεχομένως τον κίνδυνο να δημιουργήσουν ακουσίως μόνιμη εγκατάσταση για την εταιρεία σε χώρα διαφορετική από αυτήν όπου εδρεύει. Εάν αναπτυσσόταν μόνιμη εγκατάσταση σε άλλη χώρα, η εταιρεία θα αναγκαζόταν να καταλείψει με ακρίβεια το εταιρικό της εισόδημα μεταξύ των δύο τόπων, και επομένως θα υπείχε διαφορετικές υποχρεώσεις υποβολής δηλώσεων και φορολογικές υποχρεώσεις.

1.4. Η ΕΟΚΕ επικροτεί τα προσωρινά φορολογικά μέτρα που έλαβαν τα κράτη μέλη στο απόγειο της πανδημίας και την καθοδήγηση που εξέδωσε ο ΟΟΣΑ κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Αυτά τα μέτρα επέτρεψαν στους διασυνοριακούς εργαζομένους και εργοδότες να συνεχίσουν τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες και να εξασφαλίσουν ότι δεν θα έρχονταν αντιμέτωποι, ούτε οι μεν ούτε οι δε, με διπλή φορολόγηση, επιτρέποντας στις επιχειρήσεις να συνεχίσουν να στηρίζουν την οικονομία και τους εργαζομένους της ΕΕ σε μια κρίσιμη στιγμή.

1.5. Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει πόσο σημαντικό είναι τα φορολογικά συστήματα να επικαιροποιηθούν περαιτέρω ώστε να μπορούν να ανταποκρίνονται στις ανάγκες του σημερινού εργασιακού περιβάλλοντος. Το διεθνές πλαίσιο φορολογίας των εταιρειών έχει πρόσφατα αναδιαμορφωθεί μέσω μιας συμφωνίας για φορολογική δέσμη του πλαισίου χωρίς αποκλεισμούς του ΟΟΣΑ/G20 που αποτελείται από δύο πυλώνες. Εάν οι εργαζόμενοι απασχολούνται ολοένα και περισσότερο μέσω τηλεργασίας, μπορεί να είναι επίσης αναγκαίο να αναθεωρηθούν οι διεθνείς φορολογικοί κανόνες για τα φυσικά πρόσωπα. Ειδικότερα, οι κανόνες πρέπει να είναι εύκολο να τηρηθούν.

1.6. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ουσιώδες οι φορολογικοί κανόνες όσον αφορά τη διασυνοριακή τηλεργασία να διασφαλίζουν ότι δεν υφίσταται διπλή φορολόγηση ή ακούσια μη φορολόγηση τόσο των εργαζομένων όσο και των εργοδοτών. Προκειμένου να διασφαλιστεί η δυνατότητα των εταιρειών κάθε μεγέθους να προσφέρουν ευκαιρίες τηλεργασίας, είναι σημαντικό οποιεσδήποτε διοικητικές υποχρεώσεις που σχετίζονται με τη φορολόγηση των διασυνοριακών τηλεργαζομένων να εξαλειφθούν ή τουλάχιστον να ελαχιστοποιηθούν.

1.7. Αν και η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει ότι οι χώρες έχουν το δικαίωμα να αποφασίζουν εάν και σε ποιον βαθμό θα επιβάλλουν φόρους στην επικράτειά τους, οι αρχές της φορολόγησης των διασυνοριακών τηλεργαζομένων θα πρέπει κατά προτίμηση να συμφωνηθούν σε παγκόσμιο επίπεδο. Ωστόσο, με δεδομένη την ενυπάρχουσα ενδοενοσιακή κινητικότητα στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας εντός της ενιαίας αγοράς, υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να αντιμετωπιστεί το ζήτημα σε επίπεδο ΕΕ πριν βρεθεί παγκόσμια λύση. Παρότι μπορούν να υιοθετηθούν διάφορες προσεγγίσεις, είναι σημαντικό να επιτευχθεί υψηλός βαθμός συντονισμού στην ΕΕ.

1.8. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι οι κανόνες πρέπει να είναι εύκολοι τόσο για τους εργαζομένους όσο και για τους εργοδότες. Μία δυνατότητα θα ήταν να συμφωνήσουν τα κράτη μέλη να φορολογούν τον εργαζόμενο μόνον εάν ο αριθμός των ημερών εργασίας στη χώρα υπερβαίνει τις 96 ημέρες ανά ημερολογιακό έτος. Η ΕΟΚΕ σημειώνει ότι στο φορολογικό έργο του πλαισίου χωρίς αποκλεισμούς του ΟΟΣΑ χρησιμοποιήθηκε ένα πολυμερές μέσο ως εργαλείο για τη διευκόλυνση της έγκαιρης εφαρμογής των νέων φορολογικών κανόνων.

1.9. Η ΕΟΚΕ ενθαρρύνει την Επιτροπή να εξετάσει εάν θα μπορούσε να δημιουργηθεί μια μονοαπευθυντική θυρίδα, όπως έχουμε στον τομέα του ΦΠΑ. Αυτό θα απαιτούσε από τον εργοδότη να αναφέρει τον αριθμό ημερών που εργάστηκαν οι διασυνοριακοί τηλεργαζόμενοι στη χώρα διαμονής τους και στη χώρα όπου βρίσκεται ο εργοδότης. Με αυτές τις πληροφορίες, οι φορολογικές αρχές θα ήταν σε θέση να αξιολογήσουν σε ποια χώρα θα ήταν φορολογητέο το εισόδημα, ή ποιο μέρος του εισοδήματος θα ήταν φορολογητέο σε κάθε χώρα.

1.10. Ένα σύστημα μονοαπευθυντικής θυρίδας για τους διασυνοριακούς εργαζομένους μπορεί να αποτελέσει το πρώτο βήμα για την ανάπτυξη μιας υποδομής που θα επιτρέψει στους εργαζομένους και στους εργοδότες να μειώσουν τις φορολογικές διαφορές μεταξύ κρατών μελών, εξασφαλίζοντας συγχρόνως την ορθή επιβολή των φόρων, χωρίς να απαιτείται από το φυσικό πρόσωπο να υποβάλλει δήλωση σε πολλαπλές χώρες.

2. Ιστορικό

2.1. Η πανδημία COVID-19 άλλαξε τη ζωή των εργαζομένων και των επιχειρήσεων με πρωτόγνωρους τρόπους. Μια από τις πλέον αξιοσημείωτες τάσεις κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19, με την επιβολή ταξιδιωτικών περιορισμών και κυβερνητικών περιορισμών στον αριθμό των εργαζομένων με φυσική παρουσία στα γραφεία, προκειμένου να μειωθεί η μετάδοση του ιού της COVID-19, ήταν η αύξηση της τηλεργασίας⁽¹⁾. Οι επιχειρήσεις και οι εργαζόμενοι κατέβαλαν σημαντικές προσπάθειες για την ψηφιοποίηση των καθημερινών δραστηριοτήτων τους (π.χ. με τη χρήση διαδικτυακών εργαλείων συνεδριάσεων) προκειμένου να διευκολύνουν τους εργαζομένους που εργάζονται από το σπίτι. Κατ' αυτόν τον τρόπο, οι επιχειρήσεις μπορούσαν να συνεχίσουν να παρέχουν τα (απαραίτητα) προϊόντα και υπηρεσίες στους πελάτες τους, και επομένως να στηρίζουν την οικονομία, την απασχόληση, το εμπόριο και την οικονομική ανάπτυξη της ΕΕ.

⁽¹⁾ Παρότι αναγνωρίζεται η σημασία των συμβάσεων απασχόλησης, των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, της (σωματικής και ψυχικής) υγείας και ασφάλειας, του αντικτύπου στις οργανώσεις της αγοράς εργασίας, της ανταγωνιστικότητας, κ.λπ., στην παρούσα γνωμοδότηση δίνεται έμφαση στην άμεση φορολόγηση των εργαζομένων και των εργοδοτών σε μια κατάσταση όπου ο εργαζόμενος απασχολείται σε επιχείρηση σε μία χώρα ενώ εκτελεί περιορισμένο μέρος της εργασίας του από την αλλοδαπή χρησιμοποιώντας εργαλεία τηλεργασίας. Η γνωμοδότηση δεν αφορά τους αποσπασμένους εργαζομένους, τους μεθωριακούς εργαζομένους, όπως αυτοί ορίζονται σε διμερείς συμφωνίες, ή τους αυτοαπασχολούμενους εργαζομένους που απασχολούνται στις διασυνοριακές πωλήσεις.

2.2. Μειώνοντας τον χρόνο μετακίνησης από και προς τον τόπο εργασίας, η τηλεργασία συνδέεται με μεγαλύτερη ευελιξία, η οποία μπορεί να μειώσει το στρες για τον εργαζόμενο, παρέχοντας τη δυνατότητα βελτίωσης της ισορροπίας μεταξύ εργασιακής και ιδιωτικής ζωής⁽²⁾. Επιπλέον, η αύξηση της τηλεργασίας μπορεί να είναι προς όφελος του στόχου της ΕΕ για ουδέτερο ισοζύγιο διοξειδίου του άνθρακα. Καθώς μεγάλο ποσοστό των εκπομπών της ΕΕ προέρχεται από τις μεταφορές, η αύξηση της τηλεργασίας μπορεί να οδηγήσει σε χαμηλότερο ποσοστό εκπομπών άνθρακα και λιγότερη κυκλοφοριακή συμφόρηση⁽³⁾. Με τη στροφή στην τηλεργασία, η ανάγκη για χώρους γραφείων είναι πιθανό να μειωθεί, περιορίζοντας συνεπώς το κόστος εκπομπών των κτιρίων γραφείων (π.χ. θέρμανση και ψύξη).

2.3. Καθώς οδεύουμε προς μια «μετά-COVID-19» εποχή, με υψηλά ποσοστά εμβολιασμού σε όλη την ΕΕ, αν και αναμένουμε ότι ορισμένοι εργαζόμενοι θα επιστρέψουν στα γραφεία τους, είναι απίθανο η αυξανόμενη τάση της τηλεργασίας να αναστραφεί πλήρως. Σε έρευνα του Eurofound, τον Μάρτιο του 2021, το 46 % των εργαζομένων της ΕΕ εξέφρασαν την προτίμησή τους να εξακολουθήσουν να εργάζονται καθημερινά ή αρκετές φορές την εβδομάδα από το σπίτι και μετά τη λήξη της πανδημίας⁽⁴⁾. Κατά συνέπεια, η τηλεργασία αναμένεται να καταστεί μέρος της εργασιακής μας νοοτροπίας.

2.4. Η αύξηση της διασυνοριακής τηλεργασίας θέτει προκλήσεις στα ισχύοντα φορολογικά συστήματα. Αν και το φαινόμενο της διασυνοριακής εργασίας δεν είναι νέο, η δυνατότητα ενός εργαζομένου να τηλεργάζεται από την κατοικία του σε άλλη χώρα εγείρει ζητήματα σε σχέση με τους διεθνείς φορολογικούς κανόνες, ιδίως οσάκις ο εργαζόμενος εργάζεται σημαντικό μέρος των εργάσιμων ημερών στη χώρα διαμονής του ή σε τρίτη χώρα, και όχι στον συνήθη τόπο δραστηριότητας. Αυτό αφορά ειδικότερα τη φορολόγηση των μισθών και τη φορολόγηση των κερδών των επιχειρήσεων. Τέτοιες περιπτώσεις μπορεί να προκύψουν ιδίως σε ορισμένες κομβικές περιοχές, που βρίσκονται γεωγραφικά κοντά σε άλλα κράτη μέλη, αλλά η ανάπτυξη και εξέλιξη των εργαλείων τηλεδιάσκεψης είναι πιθανό να αυξήσει αυτές τις περιπτώσεις σε ευρύτερη βάση.

2.5. Όσον αφορά τη φορολόγηση των μισθών, οι εργαζόμενοι που διαμένουν σε ένα κράτος μέλος (δικαιοδοσία κατοικίας), αλλά εργάζονται για μια εταιρεία που βρίσκεται σε άλλο κράτος μέλος (δικαιοδοσία προέλευσης) μπορεί να υπόκεινται σε διπλή φορολόγηση, όπου και οι δύο δικαιοδοσίες φορολογούν το εισόδημα. Προκειμένου να αποφευχθεί ένα τέτοιο σενάριο, οι χώρες έχουν συνάψει διμερείς συμφωνίες διπλής φορολόγησης, που συχνά ακολουθούν το υπόδειγμα φορολογικής σύμβασης του ΟΟΣΑ (ΥΦΣ-ΟΟΣΑ) για το εισόδημα και το κεφάλαιο. Το ΥΦΣ του ΟΟΣΑ ορίζει ως γενική αρχή ότι το εισόδημα από απασχόληση θα πρέπει να φορολογείται μόνο στη δικαιοδοσία κατοικίας. Ωστόσο, εάν η εργασία εκτελείται σε άλλη χώρα (δηλαδή, στο κράτος προέλευσης του εισοδήματος), το κράτος προέλευσης μπορεί να φορολογεί το εισόδημα που αναλογεί στις ημέρες εργασίας στο εν λόγω κράτος, εφόσον ο εργαζόμενος παραμένει τουλάχιστον 183 ημέρες τον χρόνο στο κράτος προέλευσης, ή η αμοιβή καταβάλλεται από εργοδότη στο κράτος προέλευσης, ή η αμοιβή βαρύνει μόνιμη εγκατάσταση του εργοδότη στο κράτος προέλευσης.

2.6. Σύμφωνα με το ΥΦΣ-ΟΟΣΑ, ένας εργαζόμενος που διαμένει σε χώρα διαφορετική από τη χώρα της συνήθους εργασιακής του δραστηριότητας αντιμετωπίζει από την πρώτη ημέρα επιμερισμό των δικαιωμάτων φορολόγησης του εισοδήματος από την εργασία του μεταξύ της δικαιοδοσίας κατοικίας και της δικαιοδοσίας προέλευσης σε αναλογική βάση.

2.7. Προκειμένου να αποφευχθεί ο άμεσος επιμερισμός του εισοδήματος για τη διασυνοριακή εργασία, και καθώς τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να ακολουθούν το υπόδειγμα του ΟΟΣΑ, ορισμένες χώρες έχουν θεσπίσει διαφορετικούς κανόνες, όπως δομές de minimis. Σε αυτήν την περίπτωση, το εισόδημα του εργαζομένου φορολογείται αποκλειστικά στη χώρα κατοικίας, εφόσον ο εν λόγω εργαζόμενος δεν υπερβαίνει έναν ορισμένο αριθμό ημερών κατά τις οποίες δεν παρίσταται στον συνήθη χώρο άσκησης της δραστηριότητάς του⁽⁵⁾.

2.8. Λόγω των μέτρων που ελήφθησαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας, όπως η εφαρμογή αυστηρών απαιτήσεων καραντίνας και ο περιορισμός των διασυνοριακών ταξιδιών, πολλοί εργαζόμενοι, ιδίως μεθοριακοί εργαζόμενοι, αναγκάστηκαν να τηλεργαστούν στη χώρα διαμονής τους αντί στη συνήθη χώρα δραστηριότητάς τους. Ως αποτέλεσμα της πανδημίας COVID-19, πολλά κράτη μέλη έλαβαν προσωρινά μέτρα προκειμένου να μην χάσουν ολοκληρωτικά οι δικαιοδοσίες προέλευσης το δικαίωμα φορολόγησής τους. Τα κράτη μέλη συμφώνησαν σε ένα «μνημόνιο συμφωνίας» βάσει του οποίου όλες οι ημέρες εργασίας σε ένα οικιακό γραφείο θα θεωρούνται δραστηριότητα στο κράτος μέλος όπου κανονικά ασκείται η εργασιακή δραστηριότητα. Αυτό ισχύει μόνο για τους εργαζομένους που υπόκεινται στην έκτακτη κατάσταση της πανδημίας COVID-19, και όχι για τους διασυνοριακούς εργαζομένους που ήδη τηλεργάζονταν πριν από την πανδημία. Κατά πώς φαίνεται δεν δόθηκε παράταση σε αυτά τα προσωρινά μέτρα για μετά τις

(2) The impact of teleworking and digital work on workers and society (Ο αντίκτυπος της τηλεργασίας και της ψηφιακής εργασίας στους εργαζομένους και την κοινωνία).

(3) The impact of teleworking and digital work on workers and society (Ο αντίκτυπος της τηλεργασίας και της ψηφιακής εργασίας στους εργαζομένους και την κοινωνία).

(4) Eurofound: «Labour market change: Teleworkability and the COVID-19 crisis: a new digital divide?» (Αλλαγή της αγοράς εργασίας: Τηλεργασία και κρίση COVID-19: νέο ψηφιακό χάσμα). Έγγραφο εργασίας WPEF20020.

(5) Αυτές οι δομές καλύπτουν την τηλεργασία, αλλά και την κατάρτιση και τις αποστολές.

30 Ιουνίου 2022, και οι χώρες θα επιστρέψουν στο γενικό ΥΦΣ-ΟΟΣΑ ή στις δομές de minimis. Παρομοίως, ο ΟΟΣΑ εξέδωσε επίσης καθοδήγηση σχετικά με τη φορολόγηση του εισοδήματος των «αποκλεισμένων εργαζομένων» (εργαζόμενοι που έχουν αποκλειστεί σε δικαιοδοσία προέλευσης για μακρό χρονικό διάστημα λόγω των ταξιδιωτικών περιορισμών, των κανόνων καραντίνας, κ.λπ. που σχετίζονται με την πανδημία COVID-19) ⁽⁶⁾.

2.9. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ⁽⁷⁾, ένας διασυνοριακός τηλεργαζόμενος μπορεί να έρθει αντιμέτωπος με διπλή φορολόγηση του εισοδήματός του, η οποία οδηγεί σε (χρονοβόρες και δαπανηρές) διαφορές μεταξύ εργαζομένων και κρατών μελών. Ανάλογα με τη φορολογική μεταχείριση του ξένου εισοδήματος σε μια χώρα, ένας εργαζόμενος μπορεί επίσης να υποχρεούται να υποβάλλει δύο χωριστές φορολογικές δηλώσεις, πιθανώς σε διαφορετικούς χρόνους λόγω των διαφορών μεταξύ των προθεσμιών υποβολής φορολογικών δηλώσεων στα κράτη μέλη. Επιπλέον, μπορεί να προκύψουν περιπλοκές όταν ορισμένα φορολογικά έξοδα απαραίτητα για τη δημιουργία εισοδήματος πρέπει να καταναμηθούν με ακρίβεια μεταξύ των δύο κρατών μελών. Ένας διασυνοριακός τηλεργαζόμενος μπορεί επίσης να χάσει φορολογικά οφέλη ή πιστώσεις.

2.10. Οι φορολογούμενοι μη μόνιμοι κάτοικοι με εισόδημα από δύο ή περισσότερα κράτη μέλη, όπως οι μετακινούμενοι εργαζόμενοι, οι εποχιακοί εργαζόμενοι, οι αθλητές, οι καλλιτέχνες και οι συνταξιούχοι, δεν είναι εν γένει επιλέξιμοι για τη συνεκτίμηση της προσωπικής και οικογενειακής κατάστασης με τον ίδιο τρόπο όπως οι φορολογούμενοι κάτοικοι ημεδαπής. Σύμφωνα με την απόφαση *Schumacker* ⁽⁸⁾, τα κράτη μέλη πρέπει να χορηγούν τέτοια φορολογικά πλεονεκτήματα σε μη ημεδαπούς φορολογούμενους κατοίκους, εάν οι φορολογούμενοι αποκτούν «το σύνολο ή σχεδόν το σύνολο» του εισοδήματός τους στο συγκεκριμένο κράτος μέλος. Ορισμένα κράτη μέλη εφαρμόζουν κατώτατο όριο 90 % του συνολικού εισοδήματος που πρέπει να αποκτηθεί στο συγκεκριμένο κράτος μέλος για τη χορήγηση τέτοιων φορολογικών πλεονεκτημάτων. Αυτό μπορεί να αποτελέσει εμπόδιο στην ελεύθερη κυκλοφορία, καθώς κάθε εισόδημα που υπερβαίνει το 10 % του συνολικού εισοδήματος σε άλλα κράτη μέλη θα έχει ως αποτέλεσμα τουλάχιστον μερική απώλεια των εν λόγω φορολογικών πλεονεκτημάτων, δεδομένου ότι δεν θα συμπληρώνεται πλέον το κατώτατο όριο για την πλήρη χορήγηση των εν λόγω φορολογικών πλεονεκτημάτων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιτρέπουν τη συνεκτίμηση της προσωπικής και της οικογενειακής κατάστασης, εφόσον οι μη ημεδαποί φορολογούμενοι κάτοικοι εισπράττουν το 75 % του εισοδήματός τους στο κράτος προέλευσης.

2.11. Η υποχρέωση συμμόρφωσης αποτελεί εμπόδιο για μια αποτελεσματική ενιαία αγορά. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αποδίδουν τη δέουσα προσοχή στα εμπόδια κατά την υπογραφή διμερών φορολογικών συμφωνιών.

2.12. Όσον αφορά τη φορολόγηση των κερδών των επιχειρήσεων, οι διεθνείς τηλεργαζόμενοι διατρέχουν ενδεχομένως τον κίνδυνο να δημιουργήσουν ακουσίως μόνιμη εγκατάσταση για την εταιρεία σε χώρα διαφορετική από αυτήν όπου εδρεύει. Εάν αναπτυσσόταν μόνιμη εγκατάσταση σε άλλη χώρα, η εταιρεία θα αναγκαζόταν να καταλείψει με ακρίβεια το εταιρικό της εισόδημα μεταξύ των δύο τόπων, και επομένως θα υπείχε διαφορετικές υποχρεώσεις υποβολής δηλώσεων και φορολογικές υποχρεώσεις.

2.13. Πολλές εταιρείες, ιδίως μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) χωρίς διεθνή δομή, μπορεί να μην γνωρίζουν ότι εάν έχουν προσωπικό που εργάζεται από άλλη χώρα αυτό μπορεί να τους προσδώσει λειτουργίες και υπόσταση, και συνεπώς να τις καταστήσει υπόχρεες για επιμερισμό των κερδών και τήρηση των κανόνων μεταβιβαστικής τιμολόγησης, καθώς και για τήρηση των απαιτήσεων υποβολής αναφορών. Οι ΜΜΕ μπορεί να μην έχουν φορολογικό τμήμα ή πρόσβαση σε συμβούλους, και το κόστος συμμόρφωσής τους είναι ήδη πολύ υψηλό. Οι εταιρείες της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου εκτιμάται, σύμφωνα με μελέτη της Επιτροπής, ότι δαπανούν ετησίως ένα συνολικό ποσό περίπου 204 δισεκατομμυρίων ευρώ προκειμένου να συμμορφωθούν με τις υποχρεώσεις που σχετίζονται με τον φόρο εισοδήματος εταιρειών, τον ΦΠΑ, τους φόρους και τις εισφορές που σχετίζονται με τους μισθούς, τους φόρους ιδιοκτησίας και ακίνητης περιουσίας, και τους τοπικούς φόρους. Η μέση επιχείρηση επιβαρύνεται με ένα ετήσιο κόστος για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων φορολογικής συμμόρφωσής της το οποίο ανέρχεται σε 1,9 % του κύκλου εργασιών της ⁽⁹⁾. Οποιαδήποτε περαιτέρω αύξηση ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα της εταιρείας.

2.14. Λόγω των ανησυχιών που εγείρει η πιθανή δημιουργία μόνιμων εγκαταστάσεων ως αποτέλεσμα της διασυνοριακής τηλεργασίας, ο ΟΟΣΑ εξέδωσε καθοδήγηση σχετικά με το θέμα ⁽¹⁰⁾ τον Απρίλιο του 2020 και τον Μάρτιο του 2021. Ο ΟΟΣΑ θεωρεί ότι η έκτακτη και προσωρινή αλλαγή του τόπου εργασίας των εργαζομένων δεν θα πρέπει να δημιουργεί νέες μόνιμες εγκαταστάσεις για τον εργοδότη ⁽¹¹⁾. Γενικά, ο ΟΟΣΑ υποστηρίζει ότι ακόμα και αν μέρος των δραστηριοτήτων μιας επιχείρησης μεταφερθεί σε τόπο όπως το οικιακό γραφείο ενός φυσικού προσώπου, αυτό δεν πρέπει να οδηγεί στο συμπέρασμα ότι ο

⁽⁶⁾ «Updated guidance on tax treaties and the impact of the COVID-19 pandemic» (Επικαιροποιημένες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις φορολογικές συμβάσεις και τον αντίκτυπο της πανδημίας COVID-19), ΟΟΣΑ.

⁽⁷⁾ «Tax in an increasingly mobile working environment: challenges and opportunities» (Φορολόγηση σε ένα ολοένα και πιο κινητικό εργασιακό περιβάλλον: προκλήσεις και ευκαιρίες) της ομάδας εμπειρογνομώνων της Επιτροπής «Πλατφόρμα χρήστης φορολογικής διακυβέρνησης».

⁽⁸⁾ Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 14ης Φεβρουαρίου 1995 στην υπόθεση C-279/93 *Schumacker*.

⁽⁹⁾ «Tax compliance costs for SMEs: An update and a complement: final report» (Κόστος φορολογικής συμμόρφωσης για τις ΜΜΕ: Επικαιροποίηση και συμπλήρωμα: τελική έκθεση), 2022.

⁽¹⁰⁾ «Updated guidance on tax treaties and the impact of the COVID-19 pandemic» (Επικαιροποιημένες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις φορολογικές συμβάσεις και τον αντίκτυπο της πανδημίας COVID-19) «OECD Secretariat analysis of tax treaties and the impact of the COVID-19 crisis» (Ανάλυση της Γραμματείας του ΟΟΣΑ για τις φορολογικές συμβάσεις και τις επιπτώσεις της κρίσης COVID-19).

⁽¹¹⁾ «OECD Secretariat analysis of tax treaties and the impact of the COVID-19 crisis» (Ανάλυση της Γραμματείας του ΟΟΣΑ για τις φορολογικές συμβάσεις και τις επιπτώσεις της κρίσης COVID-19).

συγκεκριμένος τόπος είναι στη διάθεση της εν λόγω επιχείρησης απλώς επειδή ο τόπος αυτός χρησιμοποιείται από ένα πρόσωπο (π. χ. υπάλληλο) που εργάζεται για την επιχείρηση, υποστηρίζοντας ότι ένας εργαζόμενος που αναγκάζεται να εργαστεί από το σπίτι λόγω της πανδημίας COVID-19 και των μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας δεν έχει επαρκή βαθμό μονιμότητας ή συνέχειας ώστε να θεωρηθεί η κατοικία του ως μόνιμη εγκατάσταση για τον εργοδότη.

2.15. Ο ΟΟΣΑ, αν και υπογραμμίζει τον έκτακτο χαρακτήρα της πανδημίας COVID-19, σημειώνει ότι εάν οι εργαζόμενοι συνεχίσουν να εργάζονται από το σπίτι μετά την πανδημία, προσδίδοντας επομένως έναν ορισμένο βαθμό μονιμότητας ή συνέχειας στο οικιακό γραφείο τους, αυτό δεν θα έχει κατ' ανάγκη ως αποτέλεσμα τη μόνιμη εγκατάσταση μιας επιχείρησης. Αυτές οι καταστάσεις θα απαιτούσαν περαιτέρω εξέταση των συγκεκριμένων γεγονότων και περιστάσεων, σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ. Για τα άτομα σε θέσεις λήψης αποφάσεων, οι φορολογικές αρχές έχουν συχνά αμφισβητήσει εάν μπορεί να έχει δημιουργηθεί μόνιμη εγκατάσταση.

3. Γενικές παρατηρήσεις

3.1. Η ΕΟΚΕ επικροτεί τις προσπάθειες που έχουν καταβάλει οι εταιρείες και οι εργαζόμενοι κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19 προκειμένου να συνεχίσουν τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων. Οι πρωτόγνωρες περιστάσεις της πανδημίας COVID-19 και τα επακόλουθα μέτρα δημόσιας υγείας, ανάγκασαν τις εταιρείες και τους εργαζομένους να προσαρμόσουν το εργασιακό τους περιβάλλον προκειμένου να συνεχίσουν τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες και την παροχή προϊόντων και υπηρεσιών, στηρίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την οικονομία, την απασχόληση και την ανάπτυξη της ΕΕ.

3.2. Καθώς η μεγαλύτερη εξέλιξη στα διαδικτυακά εργαλεία γραφείου (π.χ. λογισμικό διαδικτυακών διασκέψεων) θα επιτρέψει σε ορισμένους εργαζομένους να εκτελούν ολοένα και περισσότερο τις εργασίες τους από το σπίτι με μεγαλύτερη ή ίση αποδοτικότητα, αναμένουμε να δούμε τον αριθμό των (διασυνωριακών) τηλεεργαζομένων να αυξάνεται στην ΕΕ. Οι νομοθέτες πρέπει να προσαρμόσουν τους ισχύοντες κανόνες σε μια νέα πραγματικότητα.

3.3. Αν και η δυνατότητα τηλεργασίας μπορεί να διαφέρει ανάλογα με τον τομέα και τον εργασιακό ρόλο, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η αύξηση της τηλεργασίας πρέπει να επιδοκιμαστεί και να ενθαρρυνθεί όπου είναι δυνατόν. Εκτός της μεγαλύτερης ευελιξίας για τους εργαζομένους, μπορεί επίσης να προσφέρει οφέλη για την ευρύτερη ατζέντα της Πράσινης Συμφωνίας της ΕΕ, λόγω της μείωσης των ατόμων που μετακινούνται από και προς την εργασία τους, με αποτέλεσμα να μειωθούν οι εκπομπές και η ατμοσφαιρική ρύπανση από τις μεταφορές. Η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει την ιδιαίτερη σημασία του θέματος για την ΕΕ και την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων στην ενιαία αγορά.

3.4. Η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει τις ιδιαίτερες προκλήσεις που θέτει η αύξηση της διασυνωριακής τηλεργασίας για το διεθνές φορολογικό σύστημα. Η ΕΟΚΕ επισημαίνει τα εμπόδια που ανέφεραν οι εργαζόμενοι σε καταστάσεις διασυνωριακής εργασίας ακόμα και πριν από την πανδημία⁽¹²⁾. Η ΕΟΚΕ επικροτεί τα προσωρινά φορολογικά μέτρα που έλαβαν τα κράτη μέλη στο απόγειο της πανδημίας και την καθοδήγηση που εξέδωσε ο ΟΟΣΑ κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Αυτά τα μέτρα επέτρεψαν στους διασυνωριακούς εργαζομένους και εργοδότες να συνεχίσουν τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες και να εξασφαλίσουν ότι δεν θα έρχονταν αντιμέτωποι, ούτε οι μεν ούτε οι δε, με διπλή φορολόγηση, επιτρέποντας στις επιχειρήσεις να συνεχίσουν να στηρίζουν την οικονομία και τους εργαζομένους της ΕΕ σε μια κρίσιμη στιγμή.

3.5. Ωστόσο, η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει πόσο σημαντικό είναι τα φορολογικά συστήματα να επικαιροποιηθούν περαιτέρω ώστε να μπορούν να ανταποκρίνονται στις ανάγκες του σημερινού εργασιακού περιβάλλοντος. Ειδικότερα, είναι σημαντικό οι εργοδότες, όταν εισάγουν κανόνες για την τηλεργασία, να μην αποθαρρύνονται να προσλαμβάνουν εργαζομένους εκτός της δικαιοδοσίας του εργοδότη λόγω φορολογικών εμποδίων. Παρομοίως, οι φορολογικοί κανόνες δεν θα πρέπει να αποτελούν εμπόδιο για τους εργαζομένους που εκδηλώνουν ενδιαφέρον για θέση εργασίας σε διασυνωριακή κατάσταση.

⁽¹²⁾ Βλ. ανακοίνωση της Επιτροπής με θέμα την κατάργηση των φορολογικών εμποδίων για τους πολίτες της ΕΕ [COM(2010) 769 final], σελίδα 4: «Πολίτες της ΕΕ οι οποίοι μετακινούνται προσωρινά ή μόνιμα στην αλλοδαπή για να εργαστούν ή διέρχονται καθημερινά τα σύνορα για να μεταβούν στην εργασία τους, παραπονούνται κυρίως για δυσκολίες σε ό,τι αφορά την απόκτηση επιδομάτων, μειώσεις φόρων και κρατήσεις από αλλοδαπές φορολογικές αρχές. Επίσης, συχνά παραπονούνται για υψηλότερους προοδευτικούς φορολογικούς συντελεστές που εφαρμόζονται στους μη κατοίκους και για υψηλότερη φορολόγηση του εισοδήματος αλλοδαπής. Ιδιαίτερα συχνά είναι και τα προβλήματα διπλής φορολόγησης, τα οποία οφείλονται σε συγκρούσεις σε ό,τι αφορά τη φορολογική κατοικία, οι περιορισμοί στο ποσό πίστωσης που είναι διαθέσιμοι δυνάμει διμερών συμβάσεων περί διπλής φορολόγησης ακόμη και η απουσία τέτοιων συμβάσεων σε ορισμένες περιπτώσεις.»

3.6. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ουσιώδες οι φορολογικοί κανόνες όσον αφορά τη διασυνοριακή τηλεργασία να διασφαλίζουν ότι δεν υφίσταται διπλή φορολόγηση ή ακούσια μη φορολόγηση τόσο των εργαζομένων όσο και των εργοδοτών. Προκειμένου να διασφαλιστεί η δυνατότητα των εταιρειών κάθε μεγέθους να προσφέρουν ευκαιρίες τηλεργασίας, είναι σημαντικό οποιεσδήποτε διοικητικές υποχρεώσεις που σχετίζονται με τη φορολόγηση των διασυνοριακών τηλεργαζομένων να εξαλειφθούν ή τουλάχιστον να ελαχιστοποιηθούν⁽¹³⁾.

3.7. Το διεθνές πλαίσιο φορολογίας των εταιρειών έχει πρόσφατα αναδιαμορφωθεί μέσω μιας συμφωνίας για φορολογική δέσμη του πλαισίου χωρίς αποκλεισμούς του ΟΟΣΑ που αποτελείται από δύο πυλώνες. Εάν οι εργαζόμενοι απασχολούνται ολόένα και περισσότερο μέσω τηλεργασίας, μπορεί να είναι επίσης αναγκαίο να αναθεωρηθούν οι διεθνείς φορολογικοί κανόνες για τα φυσικά πρόσωπα. Πρέπει, ιδίως, οι κανόνες να είναι εύκολο να τηρηθούν.

3.8. Η ΕΟΚΕ επικροτεί τις συζητήσεις που ξεκίνησε η Επιτροπή σχετικά με αυτό το θέμα, με σκοπό την επικαιροποίηση των φορολογικών συστημάτων, ώστε να εξεταστεί το σημερινό εργασιακό περιβάλλον με βάση την αυξημένη τηλεργασία, τόσο με τα κράτη μέλη όσο και με τα ενδιαφερόμενα μέρη της πλατφόρμας για τη χρηστή φορολογική διακυβέρνηση. Η ΕΟΚΕ αναφέρεται στις προηγούμενες συζητήσεις που πραγματοποιήθηκαν για αυτό το θέμα στο πλαίσιο της ανακοίνωσης με τίτλο «Κατάργηση των διασυνοριακών φορολογικών εμποδίων για τους πολίτες της ΕΕ» και της έκθεσης της ομάδας εμπειρογνομόνων της Επιτροπής με θέμα «Ways to Tackle Cross-Border Tax Obstacles Facing Individuals in the EU»⁽¹⁴⁾

4. Ειδικές παρατηρήσεις

4.1. Αν και η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει ότι οι χώρες έχουν το δικαίωμα να αποφασίζουν εάν και σε ποιον βαθμό θα επιβάλλουν φόρους στην επικράτεια τους, οι αρχές της φορολόγησης των διασυνοριακών τηλεργαζομένων θα πρέπει κατά προτίμηση να συμφωνηθούν σε παγκόσμιο επίπεδο. Ωστόσο, με δεδομένη την ενυπάρχουσα ενδοενοσιακή κινητικότητα στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας εντός της ενιαίας αγοράς, υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να αντιμετωπιστεί το ζήτημα σε επίπεδο ΕΕ πριν βρεθεί παγκόσμια λύση. Παρότι μπορούν να υιοθετηθούν διάφορες προσεγγίσεις, είναι σημαντικό να επιτευχθεί υψηλός βαθμός συντονισμού μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ και, όπου είναι εφικτό, με τρίτες χώρες (Ηνωμένο Βασίλειο, Ελβετία, κ.α.).

4.2. Οι κανόνες πρέπει να είναι εύκολοι τόσο για τους εργαζομένους όσο και για τους εργοδότες. Μία δυνατότητα θα ήταν να συμφωνήσουν τα κράτη μέλη να φορολογούν τον εργαζόμενο μόνον εάν ο αριθμός των ημερών εργασίας στη χώρα υπερβαίνει τις 96 ημέρες ανά ημερολογιακό έτος. Η ΕΟΚΕ σημειώνει ότι στο φορολογικό έργο του πλαισίου χωρίς αποκλεισμούς του ΟΟΣΑ χρησιμοποιήθηκε ένα πολυμερές μέσο ως εργαλείο για τη διευκόλυνση της έγκαιρης εφαρμογής των νέων φορολογικών κανόνων.

4.3. Φαίνεται δικαιολογημένο να υπάρχουν φιλόδοξοι κανόνες που επιτρέπουν τη διασυνοριακή τηλεργασία. Εάν εφαρμοζόταν ο κανόνας των 183 ημερών, οι εργαζόμενοι θα αποκτούσαν μεγαλύτερη ευελιξία και οι περιβαλλοντικοί στόχοι θα ήταν πιθανότερο να επιτευχθούν. Καθώς αυξάνεται ο αριθμός των ημερών, αυξάνεται και η ανάγκη για κάποιου είδους τυποποιημένο σύστημα αναφοράς, και απαιτείται η θέσπιση κάποιου είδους αντισταθμιστικού μηχανισμού για τη μεταφορά φορολογικών εσόδων μεταξύ των χωρών⁽¹⁵⁾.

⁽¹³⁾ Οι εργαζόμενοι που, μετά την πανδημία, διαμένουν μόνιμα σε άλλη χώρα της ΕΕ από αυτήν όπου βρίσκεται η εταιρεία τους και εργάζονται εξ αποστάσεως θα έρθουν αντιμέτωποι με πολλά ερωτήματα: ποιο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης θα είναι εφαρμοστέο· σε ποια φορολογική αρχή θα πρέπει να καταβάλλει φόρους ο εργοδότης επί του εισοδήματός του· θα μπορεί ο εργοδότης να συνεχίσει την παρακράτηση φόρου· θα πρέπει να καταχωριστεί η σχέση εργασίας στις αρμόδιες υπηρεσίες απασχόλησης στη νέα χώρα διαμονής του εργαζομένου· ποια εργατική νομοθεσία πρέπει να εφαρμόζεται στη σχέση εργασίας, κ.λπ.

⁽¹⁴⁾ «Ways to tackle cross-border tax obstacles facing individuals within the EU» (Τρόποι αντιμετώπισης των διασυνοριακών φορολογικών εμποδίων που αντιμετωπίζουν τα φυσικά πρόσωπα στην ΕΕ)

⁽¹⁵⁾ Το σύστημα αντιστάθμισης που έχει αναπτυχθεί για τη διεθνή φορολόγηση των επιχειρήσεων είναι να κατανέμεται ένα μέρος του κέρδους των υψηλής κερδοφορίας εταιρειών στη χώρα πώλησης (ποσό Α στον πυλώνα 1). Είναι σημαντικό το οποιοδήποτε σύστημα αντιστάθμισης μεταξύ χωρών λόγω της διασυνοριακής τηλεργασίας να είναι όσο το δυνατόν απλούστερο. Ο αριθμός ημερών και το αποκτηθέν εισόδημα θα πρέπει να αποτελούν τις βασικές παραμέτρους που λαμβάνονται υπόψη.

4.4. Η ΕΟΚΕ καλεί την ΕΕ να εξετάσει το ενδεχόμενο δημιουργίας μιας μονοαπευθυντικής θυρίδας, όπως αυτή που έχουμε στον τομέα του ΦΠΑ ⁽¹⁶⁾. Αυτό θα απαιτούσε από τον εργοδότη να αναφέρει τον αριθμό ημερών που εργάστηκαν οι διασυνοριακοί τηλεργαζόμενοι στη χώρα διαμονής τους και στη χώρα όπου βρίσκεται ο εργοδότης. Με αυτές τις πληροφορίες, οι φορολογικές αρχές θα ήταν σε θέση να αξιολογήσουν σε ποια χώρα θα ήταν φορολογητέο το εισόδημα, ή ποιο μέρος του εισοδήματος θα ήταν φορολογητέο σε κάθε χώρα. Αυτή η σύσταση υποστηρίχθηκε από την ομάδα εμπειρογνομόνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην έκθεσή της με θέμα «Ways to Tackle Cross-Border Tax Obstacles Facing Individuals in the EU» ⁽¹⁷⁾ (Τρόποι αντιμετώπισης των διασυνοριακών φορολογικών εμποδίων που αντιμετωπίζουν τα φυσικά πρόσωπα στην ΕΕ). Ένα σύστημα αντιστάθμισης φορολογικών εσόδων μεταξύ χωρών θα μπορούσε να συνδεθεί με τις πληροφορίες που αναφέρονται στη μονοαπευθυντική θυρίδα. Ο φορολογούμενος θα πρέπει να βρίσκεται αντιμετώπος με μία μόνο φορολογική διοίκηση.

4.5. Ο εργοδότης τυπικά πρέπει να παρακρατεί φόρους από τους μισθούς και τα ημερομίσθια του εργαζομένου. Επιπλέον, οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης στα κρατικά συστήματα συνταξιοδότησης και άλλες κοινωνικές παροχές για τον εργαζόμενο συχνά καταβάλλονται χωριστά, αλλά με βάση το εισόδημα του εργαζομένου ⁽¹⁸⁾. Ο διοικητικός φόρτος θα μειωνόταν περαιτέρω εάν μπορούσαν να καταβάλλονται αυτές οι εισφορές από τον εργοδότη για τον εργαζόμενο κατά τρόπο ώστε η μονοαπευθυντική θυρίδα να κατανέμει τα ποσά στην αντίστοιχη δικαιούχο χώρα. Ένα τέτοιο σύστημα θα απαιτούσε στενή συνεργασία μεταξύ φορολογικών αρχών και ηλεκτρονική υποβολή δηλώσεων.

4.6. Η ΕΟΚΕ έχει επανειλημμένα ζητήσει στενότερη συνεργασία μεταξύ των φορολογικών αρχών των κρατών μελών. Αυτή η συνεργασία θα απλούστευε τη ζωή των απλών πολιτών και των επιχειρήσεων, και θα αύξανε τις πιθανότητες αποτελεσματικότερης καταπολέμησης της απάτης και της φοροδιαφυγής. Προκειμένου να καταπολεμηθεί η φοροδιαφυγή, είναι ύψιστης σημασίας να γίνει εύκολη η συμμόρφωση.

4.7. Ένα σύστημα μονοαπευθυντικής θυρίδας για τους διασυνοριακούς εργαζόμενους μπορεί να αποτελέσει το πρώτο βήμα για την ανάπτυξη μιας υποδομής που θα επιτρέψει στους εργαζόμενους και στους εργοδότες να μειώσουν τις φορολογικές διαφορές μεταξύ κρατών μελών, εξασφαλίζοντας συγχρόνως την ορθή επιβολή των φόρων, χωρίς να απαιτείται από το φυσικό πρόσωπο να υποβάλλει δήλωση σε πολλαπλές χώρες.

Βρυξέλλες, 13 Ιουλίου 2022.

Η Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Christa SCHWENG

⁽¹⁶⁾ Η μονοαπευθυντική θυρίδα για τον ΦΠΑ (MOSS) τέθηκε σε λειτουργία από την ΕΕ προκειμένου να μειωθεί η επιβάρυνση των επιχειρήσεων που πωλούν προϊόντα σε καταναλωτές σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ. Οι μονοαπευθυντικές θυρίδες επιτρέπουν στις επιχειρήσεις να υποβάλλουν μία ενιαία δήλωση ΦΠΑ για τις πωλήσεις σε πολλαπλά κράτη μέλη της ΕΕ, αντί να χρειάζεται να εγγραφούν στα μητρώα ΦΠΑ κάθε χώρας.

⁽¹⁷⁾ «Ways to tackle cross-border tax obstacles facing individuals within the EU» (Τρόποι αντιμετώπισης των διασυνοριακών φορολογικών εμποδίων που αντιμετωπίζουν τα φυσικά πρόσωπα στην ΕΕ)

⁽¹⁸⁾ Η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει την ανάγκη να αντιμετωπιστούν επίσης οι επιπτώσεις σε παροχές όπως οι συντάξεις κ.λπ., εάν οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης κατανέμονται μεταξύ χωρών. Αυτό μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο μελλοντικών εργασιών της ΕΟΚΕ.